

Hverdag i Ægypten

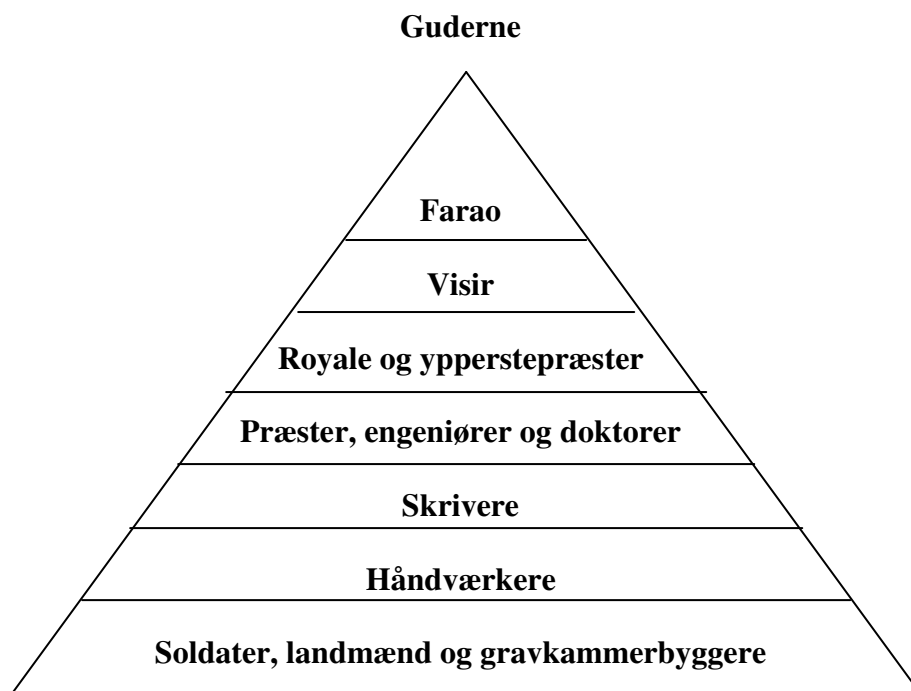

Af

Anders, Jesper og Jimmie

HISTORIE 25.B

Staten.	3
Handel.	3
Løn.	4
Hverv i Ægypten.	4
Familie Liv.	11
Litteratur.	14

Magtrekant. (http://www.bergen.org/AAST/Projects/Egypt/social_report.html)

Staten.

Der var et fuldt udviklet retsvæsen, dog ikke med adskillelse af lovgivende og dømmende magt som herhjemme. Embedsmændene styrede Ægypten i kongens navn. Administrationen var opdelt i kongehuset, hæren, templerne og civiladministrationen. Civiladministrationen var styret af vesiren, der var op til 3 på samme tid, de styrede hver deres region. For at forhindre korrupsion i administrationen fik embedsmændene en meget høj løn, hvis de har alt behøver de ikke mere.

Handel.

De havde ikke penge, men de benyttede forskellige standard størrelser af korn eller metaller. De havde faste omregningssystemer. Deres grundenhed var en deben(91 gram), denne var inddelt i 10 kite a 9,1 gram.

Et eksempel på prisen af en mumiekiste:

Betalt for mumiekisten:

Kobber: 8½ deben, yderligere kobber: 5 deben, 1 svin til 5 deben, 1 ged til 3 deben, 1 ged til 2 deben, 2 planker sykomoretræ til 2 deben.

I alt 25½ deben.

Handlen blev styret af staten, staten havde brugsretten til stenbrud og miner, private fik først delvis adgang til sådanne ressourcer i slutningen af det gamle rige. Når der blev udsendt ekspeditioner til andre lande var det typisk kongen der beordrede det. En af statens store indtægtskilder var de forskellige templer, de besad store opdyrkede arealer samt værksteder til produktion. Selvom det økonomiske system fungerede i flere tusinde år, primært grundet dets fleksibilitet. Systemet sikrede også at alle havde en eller anden form af rigdom.

Løn.

For det meste blev lønnen udbetalt i korn. Lønnen skulle udbetales den 28. dag i måneden, dette blev dog sjældent overholdt. Dette problem førte til den første kendte strejke i verdenshistorien, dette skete under Ramses III da var lønningerne 7 måneder bagud.

Eksempel på lønsatser fra Amenophis II's tid:

Seglbevarer(embedsmand af mellemrang)	77-95 sække
Arbejder	5 sække
Bud(løber)	5 sække
Tjener	ca. 1½ sække
Fremmed gesandt	1½ sække
Murer	1¼ sække

Hverv i Ægypten.

Håndværkernes hverv var mangfoldige og alle hvervene afhang af hvor dygtig personen var samt hvem han kendte. F.eks. var en bager er ikke bare en bager. En god bager kunne, hvis han kendte de rigtige personer, blive udtaget til at være faraos bager og ville derfor sammen med andre udvalgte bagere arbejde i et bageri på faraos palads. Ellers kunne en alm. bager være manden der bagte landsbyens brød i sit eget hjem. (<http://www.ancientegypt.co.uk/trade/home.html>). Lige som der i dag findes professioner i alle mulige afskygninger havde man i det gamle Ægypten også mange forskellige, endog nogle man ikke længere ser. I det følgende er der nævnt nogle af dem. De fleste var bønder men også inden for landbruget var der stor forskel på om man var selvstændig eller arbejde for andre f.eks. fik en bonde som arbejdede for en anden sin betaling under høsten i form af alt det korn han kunne høste på én dag. Hvorimod bonden som havde forlods på jorden havde alt det korn der var tilbage efter de arbejdende bønder havde fåret deres betaling i form af én dags høst og skriveren havde gjort skatterne op og trukket den mængde farao havde krævet fra.

(http://www.mnsu.edu/emuseum/prehistory/egypt/dailylife/farming_tools.htm)

Udforsker.

En profession som udforsker, var noget man blev udnævnt til af farao, et eksempel lyder at personen var blevet bedt af farao om at tage sin søn med på en udforsknings rejse til et fjernt rige for at undersøge handelsmulighederne der. Og ved at hjembringe nogle nye og spændende ting til farao blev familien udnævnt til ambassadører i landet og skulle forhandle en handelsaftale med den regerende konge.

(Harkhuf fra Ashwan http://www.bbc.co.uk/history/ancient/egyptians/human_gallery_01.shtml)

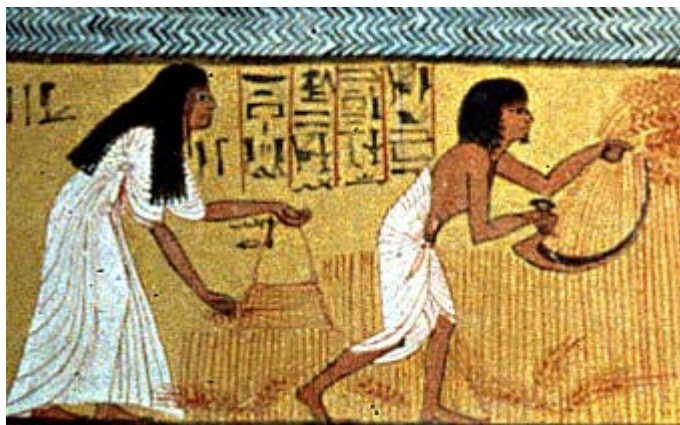
Ammer.

Nogle professioner som ammer var kun noget nogle få privilegerede (kvinder af høj rang og dronninger) kunne benytte sig af. Hvervet var så respekteret at ammes ægtemand og sønner blev belønnet med høje hverv. (Ægypten – Faraonernes verden side 409)

En af de største kilder til beskrivelsen af de forskellige hverv i Ægypten stammer fra Duaf's belæring til sin søn Khety. Et etisk digt som blev benyttet i skriverundervisningen (altså en slags undervisningsplan) for at skriveren kunne øve sig i de 700 forskellige hieroglyffer der fandtes.

Duaf's belæring til sin søn Khety.

En vis bedrestillet Duaf-khety tager f.eks. sin søn til hovedstaden for at få ham i en statskole for skrivere og på rejsen beskriver han for ham hvor usselt livet er for dem der ikke bliver skrivere:

Bonden jamrer sig hele tiden, hans stemme er hæs som ravnens skrig. Hans fingre og arme er betændte og stinker umådeholdent. Han er udslidt af at stå i mudder, hans klæder er laser og pjalter. Han har det ligeså godt som man har det blandt løver; er han syg lægger han sig blot på den sumpede jord. Når han tager fra marken hjem om aftenen er han helt udmattet af vandringen.

Bliv skriver. Det vil redde dig fra hårdt arbejde og beskytte dig mod at bære hakke og kurv. Lad mig blot minde dig om bondens forfatning, når kontrollørerne kommer for at vurdere høstskatten, og slanger har taget halvdelen af kornet og flodheste og grådige spurve spist resten. Resterne af korn på tærsegulvet er væk, taget af tyve. Hvad han skylder for de lejede okser kan han ikke betale, og okserne, ja, de døde af for megen pløjning og tærskning.

Og netop så ankommer skriveren på flodbredde for at fastsætte høstskatten med en hær af hjælpere med køller og nubiske politimænd med palmestave. De siger: "Vis os så kornet!" Men der er ikke noget tilbage, så bonden bliver nådesløst pryglet. Han bliver derpå bundet og kastet på hovedet i en mudderpøl. Hans kone bindes i hans nærvær og hans børn lagt i lænker. Men skriveren kommanderer med dem alle. Den som arbejder med at skrive bliver ikke beskattet. Mærk dig det godt!

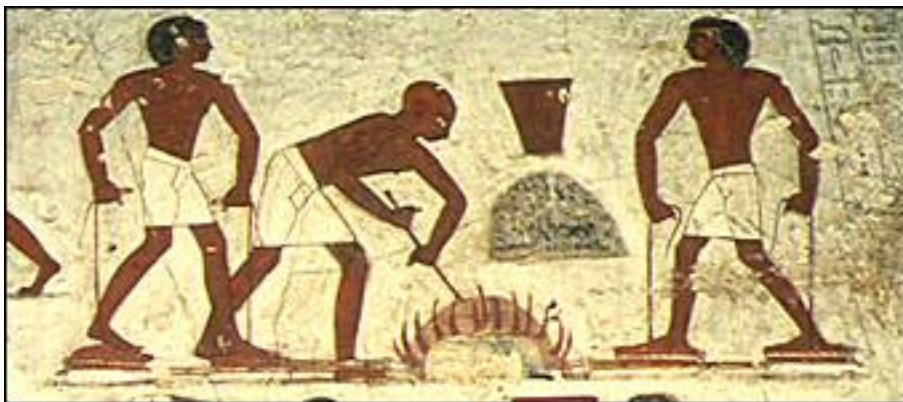
Jeg vil få dig til at elske skriverhvervet mere end din moder, Jeg vil vise dig dets skønhed; Det er højere end noget andet hverv, Der er intet som det i hele riget

Rørskærreren traver til deltaet for at få rør. Når han har lavet mere end hans arme kan magte. Så har myg stukket ham og småkryb har bidt ham. Han er simpelthen færdig.

Jeg har set metalarbejderen arbejde; Ved munden af sit smelteri, Hans fingre er som skinnet på en krokodille. Han lugter mere end fiskeæg.

Tømreren der bruger en adze(økse). Han er mere udmattet end arbejderen i marken. Hans mark er træet, hans hakke er øksen. Der er ingen ende på hans slid. Han udretter mere en hans arm kan klare, dog om natten arbejder han ved tændt lys.

Juveleren hakker med sin mejsel. I forskellige slags sten. Han er færdig med at indlægge øjne.
Hans arme er ømme han er træt; Siddende ved solnedgang. Hans knæ og ryg er ømme

Barberen barberer stadig ved dagens slutning. Til byen han rejser. Til sit hjørne han sig bevæger
Fra gade til gade han går. I søgen efter kunder. Han arbejder med sin arm for at fylde sin mave
Som en bi der kun kan fylde maven hvis den har arbejdet.

Jeg vil beskrive mureren for dig. Hans lænder giver ham smerte. Skønt han er ude i blæsten,
arbejder han uden overtøj. Hans lændeklæde er et snoet reb og en streng bagi. Hans arme er
anspændte af anstrengelse ved at have blandet alt slags skidt. Når han spiser brød med sine fingre
bliver han vasket samtidig.

Gartneren slæber sit åg. Hans skuldre er sammenbøjede som af alderdom. Der er en vabel på hans hals og den bulner. Om morgenen vander han grøntsager, om aftenen er han ved urterne, mens han midt på dagen har travlt i frugthaven. Han arbejder sig selv til døde mere end alle hverv

Væveren er i værkstedet, han har det værre end en kvinde. Med knæene mod brystet kan han ikke ånde. Hvis han skulkeren dag med at væve, bliver han slået med 50 stokkeslag. Han giver mad til dørvogteren for at kunne komme til at se dagslyset.

Pilemageren lider meget, når han går ud i ørkenen. Han giver mere til sit æsel end arbejdet giver ham. Meget giver han til hyrderne, så de kan lede ham på rette vej. Når han kommer hjemom natten, har turen fuldstændig udmattet ham.

Læderarbejderen har det skidt mellem sine garvekar. Han har det godt, hvis man har det godt blandt lig. Læder er hvad han bider i.

Jeg vil også omtale fiskeren. Hans arbejde er det værste af alle. Han arbejder på floden midt blandt krokodiller. Når afregningens tid kommer, så er han fuld af jammer. Men han siger ikke ”krokodillen lurede”, for frygt har gjort ham blind. Når han er på det brusende vand, siger han ”Om gud vil”

Lad mig berette for dig om soldatens tilstand, ham, der tugte meget. Han tages til soldat, mens han endnu er barn og indesluttet i en lejr. Han får tørre tæsk og åbent sår på panden. Hans hoved flækkes med kraniebrud, han slænges ned og slås flad som papyrus

Forså mig nu, intet hverv er uden chef. På nær skriverens, han er chefen. Men hvis du kan skrive, vil det være bedre for dig. Flere end disse hverv har jeg vist dig.

(Torben Holm-Rasmussen, Ansigt til ansigt med ægypterne, Pantheon 1993 s. 35 og 36) samt

(<http://www.ancientegypt.co.uk/trade/home.html> &

<http://www.american-pictures.com/dansk/jacob/histbog/histbog10-Sobekemsaf.htm>)

Familie Liv.

Kernefamilien var vigtig i det gamle Ægypten. En ung mand ville først bede kvindes far om hendes hånd, eller i tilfælde af faderens død, bede hendes mor eller morbror. Ægteskaber blev oftest indgået mellem mænd og kvinder i den samme sociale kreds, som sig selv, dog var det muligt at gifte sig under sin stand, for eks. med en slave. Man levede kun sammen med én kone(monogami) i det gamle Ægypten, med undtagelse af farao, som havde mange koner og et stort harem.

Ved ægteskabets indgåelse bragte manden sin fremtidige kone en "jomfrugave", denne bestod gerne af enten smykker eller korn, som ville have en værdi af en slave. Og konen bragte også en medgift med ind i ægteskabet i form af ting til huset eller korn. Umiddelbart efter fødslen blev barnet bragt til den ventende far, som anerkendte barnet ved at navngive det. I tilfælde af at barnet bliver født af en slave, og faderen er en fri mand, vil barnet automatisk arve "slavestatus" fra sin mor

Børn.

Underklassen – Kvinderne blev hjemme og passede/opdragede børnene.

Overklassen/Adlen – Børnene blev hovedsagligt passet af slaver og tjenestefolk.

Ingen børn – Par som ikke kunne få børn, ville bede til guderne og efterlade breve ved døde familiemedlemmer, så de kunne bruge deres indflydelse på guderne. I tilfælde hvor parret stadig ikke fik børn, kunne de adoptere.

Kvindernes rolle.

Det var forventet af kvinder, at de adlød deres mænd og fædre, selvom de var ligeværdige på mange punkter. De havde f.eks. ret til at deltage i forretnings aftaler og skulle repræsentere sig selv ved en retssag.

Selvom kvinderne skulle passe børnene og klare husholdningen var der stadig nogle der fik job. Det kunne være holde styr på familie forretningen, hvis manden og sønnerne ikke var i stand til det, eller de kunne arbejde i templet som dansere, sangere eller musikere. Adelige kvinder kunne også blive præstinder eller læger.

Drenge

Drenge skulle lære et håndværk eller en anden form for uddannelse. De som havde råd til det sendte deres sønner i skole fra omkring 7 års alderen for at studere religion, læse og skrive.

Piger

Pigerne blev hjemme, og for at lære en kvindes arbejde, og selvom der ikke var nogle skoler for piger, så blev nogle piger hjemmeskolet og lærte at læse og skrive, og nogle blev endda læger.

Arvinge

Man tog sig godt af sine ældre familiemedlemmer, og når ens forældre døde arvede sønnerne huset, mens døtrene arvede møbler og smykker. I tilfælde af at der ingen sønner var arvede døtrene også huset.

Skilsmisse

Skilsmisse var ikke et problem, hverken for mænd eller kvinder. Hvis en kvinde blev behandlet dårligt, ville hun bede hendes familie om at snakke med manden, for at få denne til at ændre adfærd, og lykkedes det ikke ville en skilsmisse finde sted. En skilsmisse var en simpel procedure, hvor parterne konstaterede at de ville ud af ægteskabet foran vidner, og skilsmissen ville være officiel.

<http://www2.sptimes.com/Egypt/EgyptCredit.4.2.html>

Litteratur.

Torben Holm-Rasmussen; Politikensbog om det gamle egypten; Gyldendals bogklubber; 2003

James Putnam; Ægyptens guder og Faraoner; Aschehoug; 2001

Ludwig Könemann m.fl.; Ægypten – Faraonernes verden; Tandem Verlag GmbH; 2004

Torben Holm-Rasmussen; Ansigt til ansigt med ægypterne; Pantheon 1993

<http://www2.sptimes.com/Egypt/EgyptCredit.4.2.html>

<http://www.ancientegypt.co.uk/trade/home.html>

<http://www.american-pictures.com/dansk/jacob/histbog/histbog10-Sobekemsaf.html>

http://www.bbc.co.uk/history/ancient/egyptians/human_gallery_01.shtml

http://www.bergen.org/AAST/Projects/Egypt/social_report.html

<http://www.ancientegypt.co.uk/trade/home.html>

http://www.mnsu.edu/emuseum/prehistory/egypt/dailylife/farming_tools.htm